

"... inspirerande
och vacker. Än en gång
en bok som talar om för
dig att det är rätt att lyssna
till ditt hjärta och bejaka livet
ur en magisk synvinkel!"

OSBY BOKHANDEL

EN STOR ROMAN OM KÄRLEK, PASSION OCH TRON PÅ MIRAKEL

CECILIA SAMARTIN

Señor Peregrino

BAZAR

Cecilia Samartin

SEÑOR PEREGRINO

Översättning:
Maria Cederroth
Lasse Lindström

Till Vickie och
Hope Street Family Center

TARNISHED BEAUTY

Copyright © 2006 by Cecilia Samartin
Swedish translation rights by arrangement with
John Hawkins & Associates, Inc., New York, USA

Bazar Förlag AB
Hammarby Fabriksväg 25
120 33 Stockholm
www.bazarforlag.se infose@bazarforlag.se

www.ceciliasamartin.se www.ceciliasamartin.com

© Svensk utgåva: Bazar Förlag AB, Stockholm 2010
Översättning från engelska av Maria Cederroth &
Lasse Lindström

Omslagslayout: Sarah Perkins
Omslagsfoto: Tony Anderson Getty Images
Svensk version: Lene Stangeby Geving

Sättning och grafisk form: Stevali Production
Satt med: Sabon Lt Std 11/15
Tryckt på: Ensolux Cream 70 g/1,6
Tryck och bindning: TBB, Slovakien 2010

ISBN 978-91-7028-212-6

Det var inte första gången en flicka ropade våldtäkt när magen blommade ut över kjollinningen. Men i Lorenas fall var det ingen som tvivlade på att det var sant. Hon hade alltid varit en skötsam och försynt flicka, och hennes ödmjukhet rubbades inte ens av puberteten, som förvandlade henne till en bländande skönhet med mörka och gåtfulla ögon. Hon lät sig nämligen inte beröras av de komplimanger som både vänner och främlingar överöste henne med, utan nickade bara lätt till tack.

Kvinnorna i byn framhöll henne som ett exempel för sina döttrar att ta efter, men de flesta av de andra flickorna hade bara intresse för sin nyupptäckta sexualitet. Det var som om de hade råkat hitta strömbrytaren till solen och det var omöjligt för dem att hålla fingrarna borta. I hopp om att kunna bevisa för sina mödrar att Lorena inte var den heliga jungfru som alla inbillade sig, gjorde de allt för att få med henne i sina kittlande lekar. Men Lorena behövde varken knäppa upp tredje knappen i blusen eller knycka sin mammas läppstift för att få uppmärksamhet. Hon var vacker i sig själv, på samma sätt som gryningen är vacker, utan vare sig pynt eller högmod.

En del påstod att hon var av kungligt blod och att hon hade flutit i en korg över havet till Mexiko, på samma sätt som Moses flöt nedför Nilen till Egypten. Men den dammiga byn Salhuero utanför Guadalajara, där Lorena bodde, var knappast en passande miljö för ödet att placera kungligheter i.

Så när fantasin gav efter för avundsjukan berättade samma flickor för alla som ville höra, särskilt för pojkarna, att Lorena och hennes äldre syster Carmen i själva verket var födda på en bordell i grannbyn och att de hade tagits om hand av den djupt religiösa änkan Gabriela. Ingen visste säkert vad som hade hänt med systrarnas mamma: om hon hade dött i barnsäng eller om hon hade övergivit barnen, som så många kvinnor i hennes situation gjorde.

En så misshaglig bakgrund borde ha satt käppar i hjulet för flickans framtidsutsikter, men ett oräkneligt antal friare attraherades av den okonstlade skönheten och lade fram sina avsikter så höviskt och entusiastiskt de förmådde, utan att låta sig avskräckas av hennes förflutna. Och när det var dags för Lorena att börja fundera över äktenskap fick hon tålmodigt lyssna till fostermoderns och systemns ändlösa förmaningar och åsikter om vem hon skulle välja. Ett fördelaktigt parti innebar ju en möjlighet för hela familjen att få en bättre social ställning.

Lorena blev förtjust i en pojke med behagligt sätt och blå ögon som brukade komma på besök efter söndagsmässan. Han var son till en förmögen affärsman som exporterade tropiska frukter norrut, över gränsen. Carmen, som jämfört med Lorena var grovlemmad och mullig, menade att han inte var tillräckligt manlig och att hon i stället borde välja slaktarens son, en mörkhårig och svartmuskig yngling som ogenerat lät blicken vandra över bluslivet på varenda flicka som råkade komma i hans väg. En sådan man visste säkert hur en kvinna skulle tas, menade Carmen fnittrande och slog händerna mot sina feta lår. Men Lorena gav sig inte, och snart var bröllopsförberedelserna i gång.

Enligt såväl ryktet som noggranna uträkningar bör våldtäkten ha ägt rum i mitten av december, ungefär vid tiden

för Posadasfirandet. Och byborna var också ganska säkra på vem våldtäktsmannen var. De hade sett honom flera gånger tidigare, under större tillställningar som bröllop och begravningar, när det var lätt att försvinna i mängden och obemärkt ta för sig av maten – en lösdrivare som var ute efter ett glas och någonstans att sitta så att han kunde iaktta de unga flickorna som flaxade omkring som duvor på bytorget. En gång i tiden hade han säkert varit en attraktiv ung man, om det vittnade hans ännu resliga gestalt och rena drag, men tiden och spriten hade satt så djupa spår i honom att man måste vara nog så skarpsynt för att kunna ana sig till hans forna fågring.

Folk hade sett honom lura in Lorena i ett övergivet hus när hon var på väg till Posadasfestligheterna. Han hade sagt att han var skadad i benet, och Lorena, som var uppfödd på sin fostermors religionsmjölk, hade utan minsta tvekan skyndat till hans hjälp, men så fort hon kom inom räckhåll för honom hade våldtäkten varit ett snabbt överstökat faktum. Hon berättade aldrig för någon vad som hänt, och eftersom hon brukade klä sig enkelt och ledigt var det relativt lätt för henne att dölja sin växande mage, till och med för sig själv. Men två veckor före bröllopet kom Gabriela in i badrummet när Lorena låg i badet, och hon svimmade nästan när hon fick se sin dotters mage, för att inte tala om bröstet, som liknade tunga påsar fulla med chili, färdiga att skickas till marknaden.

Den unge mannen var kär som en klockarkatt och ville ändå gå vidare med bröllopet, men då ingrep föräldrarna, och i den händelse sonen skulle visa mer viljestyrka än de var vana vid, tog de det säkra för det osäkra och flyttade från byn. Fyra månader senare fick Lorena veta att han hade gift sig med en annan, men barnet skulle födas vilken dag som helst, så hon hade inte kraft att vare sig gråta eller kommentera nyheten, hon orkade inte ens resa sig från stolen där hon satt.

Många böner hade betts och många ljus hade tänts sedan våldtäkten blev känd. I denna enkla lilla by, där varje barn betraktades som en gåva från Gud, var det många som i tysthet hoppades att hon skulle förlora barnet och slippa uppleva slutresultatet av det ohyggliga övergreppet. Men havandeskapet hade förlöpt utan komplikationer, och efter nio månader och två veckor var Lorena oförmögen att ägna den skändliga våldtäkten ens en tanke, för något värre än den smärta som då sköt fram genom kroppen på henne hade hon aldrig upplevt.

Värkarbetet blev kort. Barnet gled ut så fort att barnmorskan nästan tappade det på jordgolvet, och trots att det ingick i hennes yrkesroll att se bister ut kunde hon inte låta bli att skratta åt sin fumlighet. Hon hade förlöst barn i mer än femtio år, men hon hade varit lite nervös inför just den här förlossningen på grund av den mycket speciella bakgrunden.

”Det är en flicka”, sa hon när hon hade samlat sig. Den lilla skrek inte utan gnydde bara försiktigt, men hon andades ordentligt och kisade mot den svaga lampan, samtidigt som hon reagerade på rösterna omkring sig med lätta ryckningar i de knubbiga små armarna och benen. Det var ett vackert flickebarn, perfekt skapt, som en liten ängel med sina fulländade drag. Barnmorskan hade aldrig sett ett nyfött barn med så pigga ögon. Flickans hudfärg var varm och mild som honung, inte alls så där kallt blåaktig som är vanligt hos nyfödda. Barnmorskans granskning kulminerade i ett strålande leende, som om det var hennes förtjänst att barnet var så perfekt. Hon såg oavvänt på det nya, fantastiska lilla liv som vred sig i hennes händer och för ett ögonblick var det gräsliga upphovet till denna födsel som bortblåst.

Lorena var nästan medvetlös av utmattning och somnade så fort hennes mor och barnmorskan bar iväg med barnet till

tvättstället. Barnmorskan fuktade en trasa i varmt vatten och gjorde rent det lilla ansiktet, armarna och magen, det söta lilla könet, som var precis så obemärkt som det skulle, hon torkade av benen och fötterna och vände på den lilla för att avsluta med ryggen. Gabriela flämtade till, och för andra gången höll barnet på att slinka ur händerna på barnmorskan.

Märket var tjockt och rött, som ett öppet sår. Det bredde ut sig över de små skuldrorna och ryggen, över skinkorna, och det fortsatte ända ned till knäveckan. Med darrande händer gned barnmorskan försiktigt på märket. Hon hoppades att det bara var en del av efterbörden, men det var lika omöjligt att torka bort som de klara ögonen och den lilla munnen, som redan gapade efter mat. Hon skyndade sig att lägga ned barnet på bordet och sa: ”Jag har sett många födelsemärken i mina dar, födelsemärken av alla de slag och i alla tänkbara färger, men aldrig något som det här. Det är ... det är som om djävulen själv hade lagt sin hand på barnet.”

Hon tog emot den blygsamma betalningen och gav sig iväg utan att lämna sina vanliga förhållningsorder och råd om hur amningen skulle gå till och hur den nyförlösta skulle tas om hand. Gabriela avslutade rengöringen och virade ömt in den lilla i en filt. Hon ville att det första Lorena fick se av sitt barn skulle vara det vackra och perfekta ansiktet som var så likt moderns. Nästa morgon skulle Gabriela krypa på knä från fontänen på torget till kyrkan, och hon skulle inte stanna förrän hon var framme vid huvudaltaret. Hela vägen dit och tillbaka skulle hon be, hon skulle be Gud göra så att märket försvann. Lorena hade lidit tillräckligt i sitt unga liv; hon hade vuxit upp som föräldralös och nu hade också alla förhoppningar om ett gott giftermål ödelagts. Även för en stark kvinna skulle det vara tungt att få ett barn med en så svår missbildning, och Lorena hade med åren blivit skör

som torr tändved. Gabriela hade till och med oroat sig för att dottern inte skulle överleva havandeskapet, och varje morgon hade hon bett Carmen kontrollera att Lorena fortfarande var vid liv och andades i sin säng.

”Sov nu, mitt barn”, sa Gabriela när hon hörde att Lorena rörde på sig. ”Din flicka är frisk. Du får se henne när du har sovit ut.”

”Jag hörde inte att hon skrek.”

”Hon mår bra. Vila nu”, sa Gabriela, men hon visste att Lorena skulle behöva mycket mer än vila för att klara av det hon hade framför sig.

”Hon ska heta Jamilet”, sa Lorena, och Gabriela blev förvånad över hur bestämd hon lät, för under havandeskapet hade hon resolut vägrat diskutera barnets framtida namn. ”Det kom till mig som ett rop långt bortifrån i samma ögonblick som hon föddes, och jag fylldes av en inre frid när jag hörde det.”

”Då får det bli så”, sa Gabriela och lade ned det sovande barnet i vaggan.

*

Trots Gabrielas goda avsikter och trots att hon nogsamt undvek alla anspelningar på märket, var Jamilet snart känd i hela byn som ”ängeln med djävulsmärket”. Under sin uppväxt vande hon sig vid att se fruktan och oro avspeglas i ögonen på dem hon mötte. Ibland stirrade folk helt ogenerat på henne, ibland smygtittade någon bakom ett hörn, eller så var det flackande blickar i gråbleka ansikten, men i hennes egna stora ögon återspeglades ett slags medlidsam ömhet. Likt en präst som förstår livets och dödens alla gåtor, kunde hon redan vid tre års ålder ge de stirrande främlingarna en blick som utstrålade både visdom och inre frid.

Det ledde bara till att bybornas fruktan för henne ökade – det var skrämmande med ett barn som hade ett så perfekt litet ansikte, men som samtidigt bar på ett fasansfullt blodsarv och en missbildning som få hade sett men alla hade hört talas om. En del menade att märket liknade en nyslaktad ko, andra sa att det påminde om ormar som ringlade runt i en blodpöl. Det fåtal som faktiskt hade sett det, till exempel på marknaden när den lilla hade sparkat av sig filten som hennes mor trots värmen höll henne insvept i, sa att det var obeskrivligt hemskt och att de hade legat sömnlösa i flera nätter efteråt.

Lorena betraktade sitt öde som en kronisk sjukdom som successivt sög ur henne den lilla kraft hon fortfarande hade kvar. Ändå bar hon sitt martyrskap som en krona och höll huvudet högt närhelst hon vågade sig ut ur huset, vilket inte var ofta. Om hon tidigare hade varit beundrad för sin skönhet, blev hon nu även respekterad för sin förmåga att uthärda sitt barns förbannelse med sådan värdighet och elegans.

”Det är klokt av henne att hålla flickan hemma”, kunde folk säga när de såg henne promenera ensam på just den väg där våldtäkten hade ägt rum.

”Så ung och så vacker. Om det inte vore för barnet skulle hon säkert kunna hitta en make åt sig. Det vore bättre om hon övergav flickan, så som hon själv blev övergiven.”

Huvuden nickade som övermogna frukter på väg att falla till marken. ”Hon är som besatt av den lilla och använder vartenda korvöre hon har till att försöka befria henne från djävulsmärket. Det kommer mystiska människor till deras hus vilka tider som helst på dygnet. Ibland sent på kvällen, men jag ser inte vad de gör därinne för de drar alltid för gardinerna.”

”Stackars Lorena”, sa alla. ”Stackars, stackars Lorena.”

Lorenas hopp ökade när det blev dags för Jamilet att börja skolan. Dottern besatt nämligen en mycket speciell begåvning. Vid två års ålder kunde hon tala hela meningar och strax därefter hade hon börjat fantisera ihop de mest häpnadsväckande historier kring allt möjligt som kom i hennes väg: Insekterna hon hittade i chilitäppan bakom huset hjälpte henne att sköta odlingen och de föredrog mörkret under stenarna för att de var skygga. Fåglarna som slog sig ned på fönsterblecket skvallrade om att grannen satt på utedasset nätterna igenom för att han hade druckit för mycket tequila och fått ont i magen. Och månen var arg på sina barn för att de vandrade iväg över himlavalvet och vägrade hjälpa till i hushållet.

”Du borde inte bli så arg på mig, mamma”, brukade hon säga. ”Jag är i alla fall inte lika olydig som stjärnorna.” Då veknade Lorena, och hon kunde till och med kosta på sig ett leende.

När Lorena väl hade blivit medveten om sin dotters begåvning var det som om märket inte längre bekymrade henne. Det blev så oviktigt att hon nästan glömde bort det helt och hållet. Någon gång i framtiden skulle hon ta mod till sig och berätta för Jamilet, men tills vidare fortsatte hon att uppmana alla *curanderos* som behandlade flickan att inte nämna märket, utan bara förklara att deras kurer gick ut på att hålla henne fri från sjukdomar. Om behandlingen kändes obehaglig skulle de säga att det onda alltid svider när det lämnar kroppen.

*

Första dagen Jamilet skulle gå till skolan var det över trettio grader varmt, men Lorena krävde att dottern skulle ha en långärmad tröja, och ovanpå den en kofta. Hon fick lova att

inte ta av sig koftan förrän hon kom hem. Jamilet höll sin enda skolbok tätt tryckt mot bröstet, hon hade nämligen fått stränga förhållningsorder om att hon absolut inte fick tappa bort den. Hennes mormor klagade högt över att den där lilla boken hade kostat mer än vad de spenderade på mat under en hel vecka.

Jamilet betraktade bilden på omslaget. Den föreställde en pojke och en flicka på väg till skolan med sina böcker i famnen, och hon log när hon tänkte att hon nu skulle bli precis som de. Jamilet längtade efter att få vara tillsammans med de andra barnen, som hon varje dag hade sett gå förbi utanför fönstret, skrattande och stojande.

Hon ville inte att Lorena skulle följa henne till skolan, hon hade mycket hellre gjort sällskap med de andra barnen, men hon visste bättre än att bråka med sin mor. Lorena styrde sin dotter helt, men inte med ilska eller straff, utan med en sorgsenhet som tornade upp sig som tunga, svarta moln i ögonen på henne. Jamilet försökte så långt det var möjligt att undvika sin mammas blick eftersom den gjorde henne så nedstämd att hon varken orkade leka eller skratta eller sköta om den lilla chilitäppan bakom huset. Det var bara när Lorena sov som hennes sorgsenhet försvann. Mitt i natten, när andra barn kanske plågades av mardrömmar, kröp Jamilet tätt intill sin mamma och fann den frid och trygghet hon längtade efter.

Första dagen höll Lorena sin dotter i handen under vägen till skolan. De andra barnen tystnade när de närmade sig. Några gick över till andra sidan gatan. När de var ett par hundra meter från skolan kramade Lorena så hårt om Jamilets hand att det gjorde ont.

”Härifrån får du gå själv”, sa Lorena. ”Jag står kvar tills du har kommit fram.”

Jamilet gjorde som hon blev tillsagd. Hon kände hur de

andra barnen stirrade på henne, på hennes sätt att hålla boken tryckt mot bröstet som en sköld. Det var första gången i sitt korta liv som hon längtade efter Lorenas blick, men inte en enda gång vände hon sig om. Hon såg varken åt höger eller åt vänster, utan rakt ned, på fötterna, på sina nya skor, hon var som hypnotiserad av de blanka spännena som blinkade åt henne för varje steg hon tog. Hon hörde barnen viska, men det var inga lekfulla och uppsluppna viskningar. Jamilet kände alltför väl igen det väsande ljud som kommer ur fruktan.

Hon gick med nedböjt huvud och såg små stenar studsas upp och ned på marken. Det kom henne att tänka på en gång när vinden rörde upp damm medan hon påtade i chilitäppan. Hon hade tyckt att det såg ut som baklängesregn, som om det regnade uppåt, mot himlen. Till och med mormodern, som inte gärna tog uppmärksamheten från arbetet, hade rättat på ryggen och vänt blicken mot de mörka molnen som hopade sig på himlen när Jamilet berättade om baklängesregnet och om hur dammet liksom hade fått liv när det träffades av Guds andedräkt. Hon visste att det var lättare att få sin mormor att lyssna om hon gav sina historier en religiös vinkling, men för skolkamraterna tänkte hon berätta en annan version. Medan hon funderade över hur hon skulle börja märkte hon att stenarna som dansade kring fötterna på henne hade blivit stora som knytnävar. Det kunde omöjligt vara vinden som fick dem att lyfta från marken. Plötsligt träffade en av stenarna ena fotknölen så att hon snubblade till.

I samma ögonblick hörde hon Lorenas desperata skrik och fick syn på barnen som stod uppradade på andra sidan gatan. En del höll stenar i händerna och andra böjde sig ned för att plocka upp nya. Lorena kom springande emot henne med en blick som inte var sorgen, utan full av skräck.

Jamilet började också springa, men innan hon nådde sin mammas trygga famn träffades hon av ett bedövande slag mot tinningen och armarna blev helt lealösa. Innan det svartnade för ögonen kände hon en varm ström av blod i örat, och det tjöt så högt inne i huvudet att hon inte kunde höra om barnen hänskrattade åt henne, eller om de lekskrattade så där som de brukade göra när hon tittade på dem genom fönstret.

*

Det första Jamilet såg när hon öppnade ögonen var Lorenas ansikte. Med djup sorg i blicken tryckte Lorena en kall kompress mot sin dotters panna. Jamilet hörde Gabriela stöka ute i köket. Hon slamrade med grytor och kastruller så där som hon brukade göra när hon var arg på att döttrarna och dotterdottern inte hjälpte till med hushållsbestyren. Men den här eftermiddagen hade hennes upprördhet helt andra orsaker.

Jamilet grinade illa åt slamret och sträckte ut en hand mot Lorena. ”Mamma, varför kastade barnen sten på mig?”

Lorena lade försiktigt tillbaka Jamilets hand på täcket. ”Försök att inte prata. Jag har precis lyckats få stopp på blödningen.”

Jamilet höjde rösten så att mormodern skulle höra henne: ”Jag hade tänkt berätta sagan om baklängesregnet för barnen, mormor, men jag hann inte.”

”Det är en bra saga, Jamilet”, svarade Gabriela kort, samtidigt som hon lade ned en stor gryta i diskhon och sedan en till ovanpå.

Jamilet kände en stickande smärta i huvudet och höll andan tills den övergick i en svagt molande värk. Hon vände sig till Lorena igen. ”Mamma, varför kastade de sten på mig?”

Lorena tog sin dotters hand och lade den på kompressen, sedan lämnade hon rummet utan ett ord. Efter en stund kom hon tillbaka med den stora spegeln som hängde i rummet mot gatan, och med en mindre handspegel. Hon sa åt Jamilet att lägga sig på sidan, drog upp nattlinnet så långt det gick och höll den större spegeln bakom flickans rygg.

”Tänk på vad du gör, Lorena”, förmanade Gabriela, men Lorena satte resolut den lilla spegeln i Jamilets hand och vred på den så att hon skulle kunna se hela märket. Jamilet stirrade in i spegeln och trodde att det var såret i huvudet hon såg. ”Blöder jag fortfarande?” frågade hon oroligt.

”Det är inte blod”, sa Lorena och ansträngde sig för att låta stark på rösten, så som man gör när man till exempel ska berätta att någon har dött. ”Du föddes med det där märket på ryggen och jag antar att barnen känner till det. De förstår inte ...” Hon avbröt sig, rösten ville inte bära, men snart återfick hon fattningen igen. ”Det måste vara barnmorskan som har pratat.”

Carmen hade smugit sig in i rummet. Hon höll på att bre smör på ett nybakat majsbröd. ”Pratat?” sa hon och propade in brödet i munnen. ”Den där satkärringen blev mat åt råttorna när hon hade dött, men hennes ruttna, svarta tunga ville inte ens de ha, den låg kvar i högen av ben och hårtussar som de hade lämnat efter sig.”

”Carmen!” flämtade Gabriela.

”Det är sant, mamma. Varför ska vi hålla inne med sanningen?”

Normalt sett skulle Jamilet ha frågat ut sin moster om råttorna, in i varenda kuslig liten detalj, hur de fick tag i liket och exakt vad de hade gjort med det, men hon kunde inte ta ögonen från det fasansfulla, blodröda landskap som bredde ut sig över ryggen på henne. Hon hade svårt att tro att det

hon såg i spegeln hörde ihop med hennes egen kropp och tryckte försiktigt fingertopparna mot den röda kanten på ena skulderbladet. Huden kändes tjock och främmande, och här och där var den bubblig och skrynklig, som ett för hårt gräddat majsbröd. Hon hade aldrig sett något så motbjudande. Det var till och med värre än råttor och ormar, värre än alla otäcka kryp som får kvinnor och barn att skrika och män att visa prov på sitt manliga mod.

Till slut vågade hon sig på att fråga: "Kommer det att gå bort?"

Lorena tog tillbaka spegeln och drog ned nattlinnet igen. Hon funderade över vad hon skulle svara, och efter en stund ljusnade hennes blick. "Naturligtvis", sa hon med fast stämma. "Vi måste bara ta reda på vilket sätt som är bäst."

"Tänk på vad du säger, Lorena", varnade Gabriela igen, men hon hade redan diskuterat saken med sin dotter ett oändligt antal gånger och väntade sig inte att hon skulle lyssna nu heller.

Lorena kastade en förstulen blick på sin äldre syster, som var upptagen med att bre smör på sitt andra majsbröd. "Det är sant, mamma", sa Lorena och knyckte trotsigt på nacken. "Varför ska vi hålla inne med sanningen?"

*

En eller två gånger om året tog Jamilet ned sin skolbok från den höga hyllan i köket där kryddorna stod för att betrakta pojken och flickan på omslaget. Blodet hade torkat och bleknat till en färglös skugga över deras värld. Och när hon slog upp boken för att studera de snirkliga och invecklade tecknen som hon visste var den mystiska koden för ord och berättelser, då ilade det till i hjärtat av sorg. Men det var

en sorg hon höll för sig själv, för människorna i hennes lilla värld tycktes vara helt tillfreds med sin analfabetism. När de behövde hjälp med att tyda något frågade de bara grannen, eller någon av alla de främlingar som knackade på dörren för att sälja fröer, ståltrådsstängsel och andra varor. En gång köpte Gabriela en sopkvast som var alldeles för mjuk för hennes grova golv bara för att försäljaren i gengäld skulle läsa upp ett brev hon hade fått från Mexico City, men det visade sig att brevet skulle till en annan adress.

Under de lugna timmarna, när dagens arbete var avklarat, satt Gabriela, Lorena och Carmen ofta runt köksbordet och lagade kläder eller handarbetade. Vid sådana tillfällen passade Jamilet på att fråga försiktigt, nästan viskande för att inte bryta den fridfulla stämningen, om hon inte kunde få gå tillbaka till skolan, men hennes fråga avfärdades alltid utan vidare kommentarer, och till slut hade hon inget hopp kvar att klamra sig fast vid. De tre kvinnorna var trötta och halvt isolerade från omvärlden, och det enda som kunde liva upp dem var ett nytt recept på bönor eller det senaste skvallret om att mjölkbudets son hade fått sitt tredje barn utom äktenskapet. Ibland handlade deras samtal om mer praktiska frågor, som till exempel behovet av att anlita en hantverkare.

Då brukade Jamilet säga: "Om min pappa fortfarande hade varit i livet skulle vi inte behöva slösa pengar på en hantverkare."

Ett säkert sätt att skaka liv i dem var just att börja prata om fadern, vilket Jamilet gjorde så fort hon fick en chans. Det var spännande att se de hemlighetsfulla blickarna, som omedelbart följdes av en fördjupad koncentration på handarbetet. Men det brukade sluta med att någon av kvinnorna påminde Jamilet om att hennes far hade varit död i många år, och tänk vilken olycka att han hade trampats ihjäl av sex

hästar så att det inte blev något kvar av honom. Året dessförinnan hade det varit en drunkningsolycka och ytterligare ett år tidigare hade han blivit överfallen av ett gäng banditer som alla på en gång av någon obegriplig anledning hade skjutit honom i skrevet.